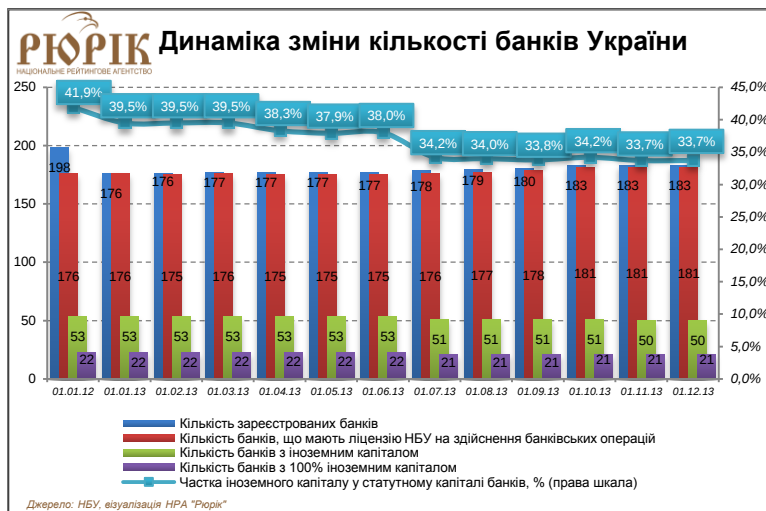
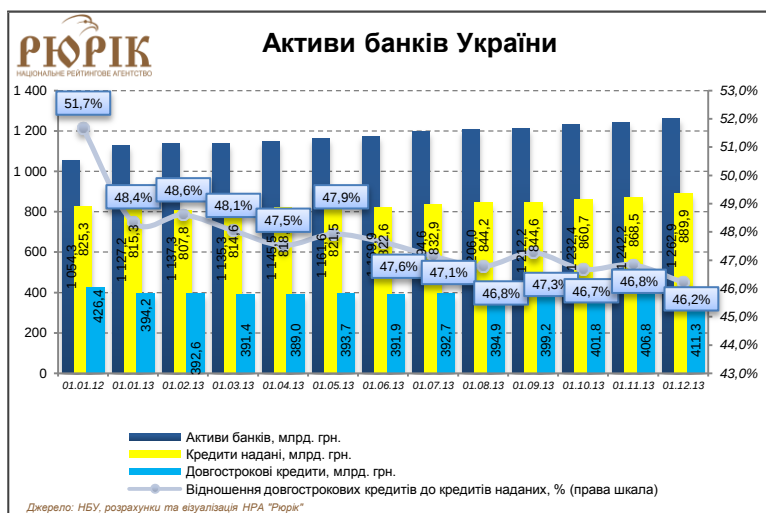

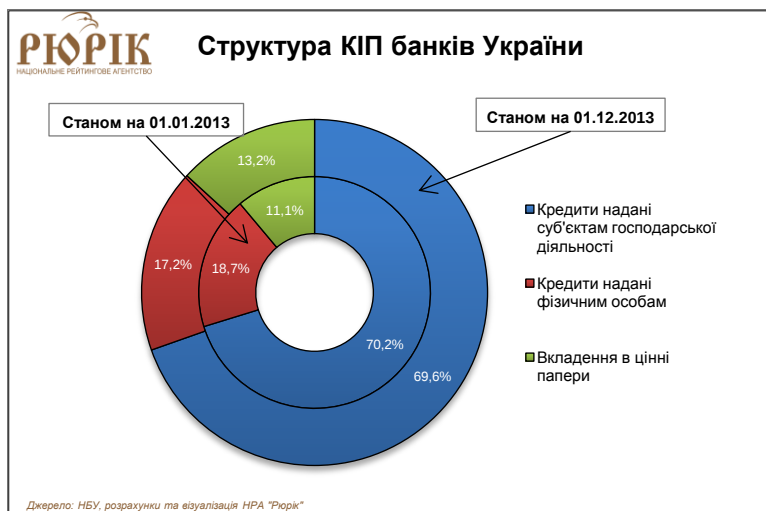
НРА «Рюрік» відзначає наступні ключові зміни в банківській системі України за результатами листопада 2013 року:

Станом на 01.12.2013 р. кількість зареєстрованих банків складала 183 банківські установи. Кількість банків, що мають ліцензію НБУ на здійснення банківських операцій, становила 181 (в т.ч. 50 банківських установ з іноземним капіталом). Зважаючи на несприятливе економічне середовище та нестабільну політичну ситуацію в країні, частка іноземного капіталу в українській банківській системі (статутному капіталі банків) має тенденцію до зниження. Так, протягом перших одинадцяти місяців 2013 року частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків зменшилась на 5,8 п.п. та станом на 01.12.2013 р. складала 33,7%. На дані зміни вплинув вихід з українського ринку австрійської фінансової групи Erste Group у зв'язку з продажем 100% акцій свого українського дочірнього банку АТ «Ерсте Банк», згоряння діяльності шведського банку ПАТ «Сведбанк» та кіпрського банку ПАТ «АСТРА БАНК». Також слід відмітити, що на результат зниження частки іноземного капіталу в українській банківській системі вплинули більш інтенсивне зростання вітчизняних банків в порівнянні з іноземними. Зважаючи на заяви окремих іноземних банків щодо можливого виходу з українського ринку, а також несприятливе економічне середовище, аналітики НРА «Рюрік» вважають, подальше згоряння бізнесу іноземними банками на території України є цілком імовірним. Станом на 01 грудня 2013 року структура власності активів банківської системи України була представлена наступним чином: банки з приватним українським капіталом складають 50,5%; банки з іноземним капіталом (крім російських) – 22,2%, банки з російським капіталом – 11,5%; державні банки – 15,8%.

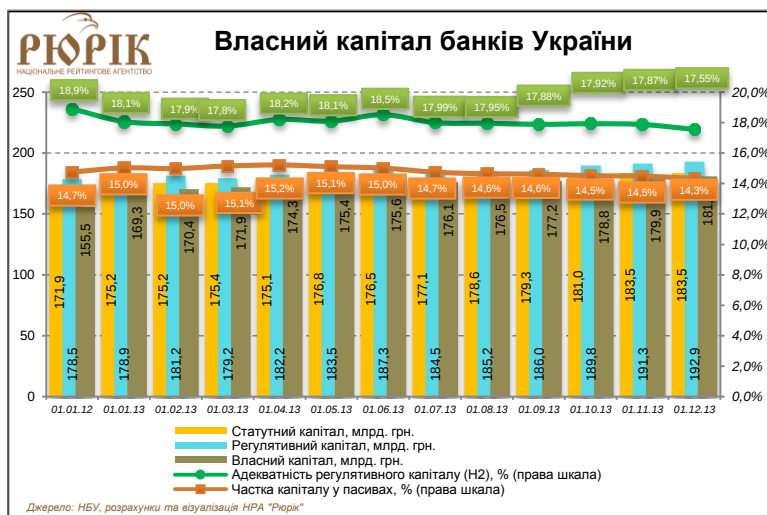
Протягом перших одинадцяти місяців 2013 року чисті активи банківської системи України збільшились на 12,04% (135,71 млрд. грн.) та становили 1 262,9 млрд. грн. станом на 01.12.2013 р. проти 1 127,2 млрд. грн. станом на 01.01.2013 р. Зростання активів протягом січня-листопада 2013 року відбувалося переважно за рахунок зростання клієнтського кредитного портфеля (збільшився на 74 611 млн. грн., у т.ч. збільшення обсягу кредитів, наданих суб'єктам господарської діяльності на 65 838 млн. грн.) та вкладеннями значного обсягу коштів в ОВДП (збільшився на 11 381,89 млн. грн.) та станом на 01.12.2013 р. складає 77 434,29 млн. грн. Особливістю 2013 року є те, що банки активніше інвестують кошти в цінні папери (переважно ОВДП), ніж в економіку. Це пояснюється наявністю обмеженої кількості надійних позичальників. Разом з тим, зважаючи на обмеженість інструментів розміщення валютних ресурсів, у банків виникає дилема: або ж не залучати вклади в іноземній валюті, або ж інтенсивно шукати канал їхнього розміщення. Одним з рішень даного питання є інвестування коштів в валютні ОВДП. Разом з тим, привабливість ОВДП (в т.ч. і валютних) обумовлена тим, що банки мають змогу отримувати кредити рефінансування від НБУ під їх заставу. Також слід відмітити, що банки можуть зараховувати 10% номінальної вартості ВОВДП та 100% номінальної вартості ОВДП з терміном обігу понад 3 600 днів для формування обов'язкових резервів, що формуються на окремому рахунку в НБУ. Станом на 01.12.2013 р. обсяг високоліквідних активів (без ОВДП) становив 149 802 млн. грн. Наразі структура високоліквідних активів (без зарахування ОВДП) представлена наступним чином: готівкові кошти та банківські метали – 21,08%, кошти в НБУ – 26,43% та коррахунки в інших банках – 52,49%.

Протягом січня-листопада 2013 року обсяг клієнтського кредитного портфеля збільшився на 9,15% та станом на 01 грудня 2013 року складає 889,9 млрд. грн. Разом з тим, насиченість економіки України кредитними вкладеннями протягом перших дев'яти місяців 2013 року порівняно з аналогічним періодом минулого року є вищою. Так, за результатами дев'яти місяців 2013 року співвідношення наданих кредитів до ВВП складало 82,28% (79,75% станом на 01.10.2012 р.). При цьому, варто зазначити, що темпи приросту ВВП значно випереджають темпи нарощення клієнтського кредитного портфеля. Стримуючим фактором активного нарощення клієнтського кредитного портфеля є нестабільне політичне середовище, низькі темпи розвитку економіки, порівняно висока вартість гривневого ресурсу та очікування девальвації національної валюти. **Корпоративний клієнтський кредитний портфель**¹ представлений переважно коротко- та середньостроковими кредитами в національній валюті нефінансовим корпораціям, за цільовим спрямуванням – інші кредити (кредити в поточну діяльність). В свою чергу, в зв'язку з введенням НБУ більш жорстких обмежень щодо кредитування в іноземній валюті, обсяг валютних кредитів, наданих резидентам протягом січня-жовтня 2013 року, збільшився лише на 2,48% (7 445 тис. грн. (екв. в іноземній валюті)). Втім, попри незначне зростання валютного кредитування, частка валютних кредитів в загальному клієнтському кредитному портфелі залишається значною та складає понад 1/3. Кредитний портфель суб'єктів господарської діяльності за видами економічної діяльності був представлений переважно кредитами, наданими представникам сфери «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» – 28,03% та «Переробка промислових підприємств» – 15,33% сукупного корпоративного клієнтського кредитного портфеля. Рівень рентабельності операційної діяльності виробництва підприємств сфери «Промисловість» складає 3,1% та «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» – 8,7%. Станом на початок грудня, середнє значення відсоткової ставки за кредитами, наданими суб'єктам господарювання складало 14,5% в національній валюті та 8,6% в іноземній валюті, що, в свою чергу, значно нижче, ніж на початок року (20,2% та 9,5% відповідно). **Роздрібний клієнтський кредитний портфель** протягом січня-грудня 2013 року збільшився на 3,06% (4 956 млн. грн.) та станом на 01 грудня 2013 року складає 166,73 млрд. грн. Основною складовою роздрібного клієнтського кредитного портфеля є споживчі кредити (в т.ч. «кешові кредити»), попит населення на які протягом року має тенденцію до збільшення. Разом з тим, обсяг іпотечних кредитів, наданих фізичним особам протягом січня-жовтня 2013 року, порівняно з аналогічним періодом минулого року зменшився більше, ніж на 1/4, що певною мірою пов'язано з доволі низькими темпами відновлення будівельної галузі, а

¹ Інформація наведена станом на 01.11.2013 р.

² За даними Держкомстату: www.ukrstat.gov.ua. Інформація наведена за період: січень-червень 2013 року.

також з достатньо низьким платоспроможним попитом населення на кредитування (довгострокове). Значний попит населення на споживчі кредити підтримується за рахунок зростання офіційного рівня заробітної плати (станом на 01.11.2013 р. складає 3 283 грн., що на 105,6% більше порівняно з аналогічним періодом 2012 року) та зростання частки соціальних виплат. Протягом листопада 2013 року обсяг простроченої заборгованості зменшився на 3,67% (2 660 млн. грн.) та станом на 01.12.2013 р. складає 74 155 млн. грн., що відповідає 8,33% клієнтського кредитного портфеля та, в свою чергу, в повній мірі покривається сформованими резервами.

– Станом на 01.12.2013 р. обсяг зобов'язань БСУ складає 1 082 млрд. грн. Основними складовими зобов'язань банківської системи України є: портфель коштів клієнтів – 60,1% та МБКД – 9,9%. Зменшення обсягу залучених міжбанківських кредитів і депозитів частково є наслідком повернення коштів НБУ за отриманими раніше кредитами рефінансування. Стабілізація гривневої ліквідності фінансової системи в 2013 році призвела до зниження відсоткових ставок за банківськими вкладками. Так, станом на 01.12.2013 р. середні відсоткові ставки за депозитами в національній та іноземній валюті складають 13,3% та 7,2% відповідно (16,6% та 7,0% на початок року). Протягом листопада 2013 року валютний клієнтський портфель зменшився на 0,4%, при чому, існує можливість продовження даної тенденції. Причиною цього є політична нестабільність та девальваційні очікування громадян, та як наслідок – недовіра до національної валюти, що в свою чергу, зумовлює значний інтерес до скуповування готівкової іноземної валюти та вилучення валютних депозитних вкладів. **Клієнтський портфель СГД** протягом перших одинадцяти місяців 2013 року збільшився на 7,46% (15,12 млрд. грн.) та станом на 01.12.2013 р. складає 217,67 млрд. грн. При цьому, обсяг та частка строкових коштів СГД в портфелі коштів клієнтів зменшилися. Так, станом на 01.12.2013 р. частка строкових коштів СГД в клієнтському портфелі складає 14,24%. Слід відмітити, що незначна частка довгострокових коштів юридичних осіб в клієнтському портфелі зумовлена обмеженням доступом до кредитних ресурсів, що, в свою чергу, змушує підприємства вилучати свої депозити заради фінансування поточної діяльності. Портфель коштів СГД за видами економічної діяльності представлений переважно за рахунок залучених коштів від представників «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів» (29,08%), «Переробка промисловості» (17,76%) та «Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство» (11,41%). Переважна більшість клієнтського портфеля СГД сформована за рахунок залучених коштів в національній валюті. **Роздрібний клієнтський портфель** протягом перших одинадцяти місяців 2013 року збільшився на 18,81% (68 467 млн. грн.) та станом на 01.12.2013 р. складає 432,47 млрд. грн. Основною складовою роздрібного клієнтського портфеля є строкові депозитні вклади переважно в національній валюті. Незважаючи на зростання відсоткових ставок за депозитними вкладками фізичних осіб протягом листопада 2013 року, їхні значення є нижчими, ніж на початку року. При цьому, слід зауважити, що зростання відсоткових ставок в даний період носить, як правило, короткостроковий (сезонний) характер та направлено на розширення обсягу клієнтської бази.

– За результатами листопада 2013 року власний капітал банків збільшився на 0,59% (1 054 млн. грн.), протягом перших одинадцяти місяців 2013 року його обсяг збільшився на 6,87% (11 683 млн. грн.). Рівень покриття власним капіталом активів та кредитно-інвестиційного портфеля є прийнятним та становить 14,33% і 20,33% відповідно. Протягом листопада 2013 року обсяг регулятивного капіталу збільшився на 1 599 млн. грн., що, в свою чергу, частково є наслідком поступового збільшення статутного капіталу та позитивного фінансового результату. Коефіцієнт фондової капіталізації є високим та станом на 01.12.2013 р. становить 95,13%, однак якість регулятивного капіталу БСУ залишається низькою, що в свою чергу пов'язано з наявністю збитків минулих років. Адекватність регулятивного капіталу протягом листопада знизилась до 17,55% з 17,87% (станом на 01.11.2013 р.) і перевищує з достатнім запасом мінімальне допустиме значення (10%).

– Фінансовий результат банківської системи за перші одинадцять місяців 2013 року, згідно інформації, розміщеної на офіційному сайті НБУ, був позитивним. Станом на 01.12.2013 р. банки отримали чистий прибуток в розмірі 2 401 млн. грн. Однією з причин нарощення прибутку БСУ є введення в дію з початку 2013 року постанови НБУ №23, яка в свою чергу змінила правила формування резервів за активними операціями КБ. В результаті цього в комерційних банках з'явилась можливість зменшити обсяг встановлених резервів під активні операції. Станом на 01 грудня 2013 року чистий операційний дохід від основної діяльності становить 66 224 млн. грн. (у т.ч. чистий процентний дохід – 44 316 млн. грн.). Протягом листопада значення чистої процентної маржі та чистого спреду майже не змінилися та наразі становлять 4,08% та 3,52% відповідно. Проте, в порівнянні з початком року дані значення помітно зменшилися (станом на 01.01.2013 р. вищевказані показники становили 4,51% та 3,75% відповідно). Дані зменшення є результатом повільного нарощення кредитного портфеля та більш швидкого зростання ресурсної бази (у т.ч. портфеля коштів клієнтів). Разом з тим, коефіцієнт ефективності діяльності є прийнятним та наразі становить 141,49%. Станом на 01 грудня 2013 року співвідношення адміністративно – господарських витрат до валових доходів становить 23,98%, співвідношення адміністративно – господарських витрат до загальних витрат становить 24,37%.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Національного банку України (режим доступу: www.bank.gov.ua).

Відповідальний за випуск:

Директор з розвитку НРА «Рюрік»,
к.е.н., Додієвський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76.

Відповідальний аналітик:

Фінансовий аналітик НРА «Рюрік»,
Першин Дмитро Олександрович, тел. (044) 484-00-53, вн. 117.

ТОВ «РЮРІК»

04053 Україна, м. Київ, вул. Артема, 52а

+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053

e-mail: info@urik.com.ua

www.urik.com.ua

Сторінка 2 з 2